

Erika Jarkovská

BOJOVNÍCI DÚHY

**Pomsta
bojovníkov**

koruna

Erika Jarkovská

BOJOVNÍCI DÚHY

**Pomsta
bojovníkov**

koruna
VYDAVATELSTVO

Copyright © Erika Jarkovská 2013

Design © Koruna design 2013

Cover photo © Tomasz Zajda and adrenalinapura, Fotky&foto

Slovak edition © Vydavateľstvo KORUNA s.r.o.

ISBN: 978-80-89681-27-3

VENOVANIE:

Venované Čirikavom, Javapajom a Zunom.

Ďakujem priateľke Eve Ave Šrankovej za jej neoceniteľnú pomoc a veľkú podporu.

MOTTO:

Kmeň za kmeňom a národ za národom odjakživa putujú ako vlny po mori. To je jediný poriadok prírody, preto je ľútosť zbytočná. Čas zániku môže byť vzdialený, ale určite príde, lebo ani Biely Muž, s ktorým šiel jeho Boh a hovoril s ním ako s priateľom, nemôže byť výnimkou v spoločnom osude ľudí. To je dôvod, prečo musíme byť všetci bratmi.

(Seattle, náčelník Duwamishov, 1855)

PREDHOVOR AUTORKY:

Pri vykreslení indiánskych kmeňov juhozápadu USA, spomenutých v príbehu, sa opieram o dostupné informácie z Wikipédie ako aj iných knižných zdrojov. Išlo mi o priblíženie ich života, zvykov, náboženstva a histórie ako takej. Preto spomínaná bojová história Čirikavov je všeobecne aj históriou Apačov, ku ktorým patrili. Poľnohospodárska zdatnosť, ktorou vynikajú Javapajovia, sa prejavuje aj pestovaním plodín u susedných Pimov. Hierarchia v indiánskej rodine je sčasti prepožičaná z hierarchie Zunov. Náboženské obrady, ktoré v knihe opisujem – rituál s hadmi, posvätné kivy – patria k Hopiom.

Verím, že to príbehu nijako neuškodilo, a čitateľom, pridŕžajúcim sa presných faktov, sa týmto ospravedlňujem.

Na konci knihy čitateľ nájde aj *Vysvetlivky pojmov a výrazov*, kde je objasnený význam tých, o ktorých som predpokladala, že nemusia byť všeobecne známe.

Významné postavy:

Mercedes Perezová – Mexičanka, mladá žena

Starý muž –beloch, Starý Hrb, u Zunov nazývaný Mahuapp

Malý Jim – zlatokop

Domingo Heredia – starosta Los Nogales

José Ramirez – Mexičan, poval'ač a vrah

Dave Bretnall – vodca bandy

Ed a Jerry Blackovci – bratia, členovia Bretnallovej bandy

Fred Buttler – člen Bretnallovej bandy

Benjamin Sutter – mladík, u Indiánov nazývaný Kukuričný

Vlas

Patrick O'Riley – šerif Williams Creeku

Starý Sam – osadník

Thomas a Dorothy Russtonovci – starší manželský pár

Sir Arthur Spencer – profesor

Billy Bob – profesorov sluha

Michael Marshall – novinár

Ša-eškiši – Desat' Vlkov, náčelník Čirikavov

Vah-mayan – Jastrabie Oko, náčelník Javapajov

Vanatan – Pieseň, Vah-mayanova stará matka, liečiteľka

Talayé – Tichá Laň, Vah-mayanova nevlastná sestra

Tama-nhé – Pokojná Rieka, Talayina matka

Nen-hašthe – Búrkový Oblak, bojovník z kmeňa Javapajov

Rah-ša-teke – Malý Biely Oblak, bojovník z kmeňa Zunov

Nakač-hinni – Divoký Vietor, bojovník z kmeňa Zunov

1.

Ú t e k

**(Misia Santa María del Batuco, Sonora,
Mexiko)**

Jún 1860

Spustnutá miestnosť bez okien páchla potuchlinou, močom a zvratkami. Osvetľovalo ju zopár podomácky vyrobených sviečok.

Do kľbka schúlená postava v kúte sa strhla. Strapatá mladá žena s očami napuchnutými od plaču vyľakane pozrela k dverám. Jej uši zachytili zvuk cinkania ostrôh o kamennú dlažbu starej misie, zvyknutej načúvať modlitbám jezuitov, nie hulákaniu vzbúrencov. Žalúdok sa jej zavlnil. Rýchlo sa pozbierala zo zeme, pevnejšie si utiahla opasok na nohaviciach a napravila franforce rozdziapanej blúzky, aby ako-tak zahalila doráňané poprsie, plné modrín a jaziev po zuboch.

Zrakom zavadila o páchnuci slamník. Prišla na ňom o dar, ktorý – podľa slov jej matky – malo hrdé dievča venovať milovanému mužovi. Hrdosti jej zostalo dosť. Zmenila sa až na zúrivosť. Odhodlanie skoncovať s nechutným prasaťom

v mužskej koži zaplavilo celú jej bytosť, všetky myšlienky, a zmobilizovalo aj zvyšok síl. Nie, už nie, preboha! To radšej umriem! Zastrájala sa. Tretíkrát už neunesie poníženie ani váhu spoteného tela či uslinené ústa so smradľavým dychom. Skrivila tvár do grimasy pri pomyslení na neprítomný pohľad muža, nedbajúceho na jej zúfalé vzlyky a prosby, na šmátranie jeho hrubých prstov, mliaždiacich jej prsia, lono a každým dotykcom spôsobujúcich novú bolesť. Naplo ju na zvracanie, ale nemala už čo vyvrátiť.

Vzala do ruky prichystaný kameň a prikradla sa k dverám. S búšiacim srdcom čakala na príchod vodcu vzbúrencov. Rezké kroky zastali, závoja na vonkajšej strane dvier zašramotila do ticha. Pritlačila sa chrbtom o kamenú stenu, zdvihla obe ruky nad hlavu a zatajila dych.

Dovnútra vošiel statný muž. „Lasička moja, kdeže si? Už som sa ťa nevedel...“

Z celej sily sa zahnila a s tlmeným výkrikom ho ovalila po hlave. Vzápätí ešte raz. Zapotácal sa, stonajúc sa otočil. Neveriacky vypliešťaľ oči na kameň v jej rukách, ktoré sa už nanovo dvíhali. Spravil krok vpred, zachrčal a zvalil sa na chrbát, až na dlážke zadunelo jeho ťažké telo. Rýchlo pribuchla dvere.

„Už zase, Rodrigo? Šetri tú malú cundru, nech sa z nej ujde aj ostatným!“ Okoloidúci muž sa zarehotal, jeho kroky zanikli v chodbe.

Dievčina uchopila muža za čížmy a s námahou ho odtiahla k slamníku. Nestarala sa, či žije. Zaujímali ju už iba jeho zbrane. Dlhoval jej ich. Prišla sem kvôli nim a za-

platila za ne až privysokú cenu. Zo šatky v kúte vybrala jedinú náhradnú blúzku, náhlivo si ju prezliekla. Do batôžka vhodila pištole, ktoré vytiahla mužovi spoza opaska. Dýku si zastokla za pás. Po malom zaváhaní mu vyzliekla aj krátky kabátec a pribalila ho k zbraniam. Opatrne odchýlila dvere, chvíľu načúvala zvukom za nimi, potom vykročila do tmavej chodby. Obozretne sa vyhla miestnosti, slúžiacej na bohoslužby, z ktorej k nej prenikalo mihotavé svetlo sviec ako aj výdatné chrápanie asi päťdesiatich podgurážených chlapov. Sála bola prepojená s vysokou vežou so zvonnicou a viacerými menšími miestnosťami podobnými tej, z ktorej utiekla. Pred dvesto rokmi azda slúžili synom božím ako spálne. Dnes v nich už iba po kútoch škrabotali potkany a strašili netopiere.

Bežala chodbou, osvetlenou sviecami horiacimi v stojanoch po jednej strane steny, cupitala bosými nohami takmer nečujne – cestu k východu si pamätala dobre. Dvere, vedúce na trávnaté priestranstvo, boli dokonca otvorené. Iba pár krokov od nich jej odrazu cestu zatarasila silueta mužskej postavy. Od prekvapenia tlmene vykrikla, prudko zastala, pošmykla sa na dlažbe a zviezla sa neznámemu rovno k nohám, takmer sa ho dotkla chodidlami. Okamžite sa pustila do cúvania, odtláčala sa dlaňami aj päťami, len aby bola čo najďalej z jeho dosahu.

„Kamže, kam, maličká?“ spýtal sa chlap, týčiaci sa nad ňou ako bralo. „Azda si nás už chcela opustiť?“

Podišiel k dievčine, sklonil sa, zdrapil ju za vlasy a nútil postaviť sa. Odrazu zachripel, vypúľil oči. Jasne videla ich

lesk blízko svojej tváre. Potom sa na ňu zvalil, takmer ju pridlávil. So stonaním sa snažila dostať spod ťažkej hory mäsa, zaprela sa doňho a s vypätím síl ho odvalila nabok. Blúzku mala na prsiach zakrvavenú.

Chlap vedľa nej chrčal, v hrdle mu hvízдалo, neveriacky vyplieštal oči, dlanami si pridržiaval rukoväť dýky vbodnutej poniže srdca.

„Ty suka...“ dostal zo seba s penou na ústach. Pokúšal sa ešte niečo povedať, ale z hrdla mu vyšli už iba pridusené pazvuky.

Mladá žena mu ešte roztrasenou rukou chvatne vytiahla dýku, pozbierala sa na nohy, ale pre istotu si ju už za pás nezastokla. Panebože, pomyslela si s hrôzou, neprešla ešte ani štvrt'hodina a už som zabila dvoch chlapov! Ale rýchlo sa spamätala. Na výčitky nebolo času. Zazdalo sa jej, že kdesi v zadných chodbách začula kroky. Vybehla von, prebehla malým trávnatým priestranstvom so zrúcaninami hradieb, rozbitými schodmi aj ďalším nádvorím a ponáhľala sa k najbližšiemu kamennému múru opevnenia, ktorý oddeľoval misiu od okolitého sveta. V tme začula fŕkať kone povstalcov. Všimla si ich pri príchode do misie. Boli priviazané k žrdiam pri vstupnej bráne, ktorou musela prejsť. Bola za ňou sloboda a vykúpenie. Vydýchla si.

„Miguel, si to ty?“ začula nad hlavou nesmelý, takmer chlapčenský hlas.

Preľakla sa, srdce sa jej rozbúchalo ako zvon.

„Odpovedz, Miguel! Si to ty?“

Mlčala, iba mocnejšie zovrela v dlani dýku a pritlačila sa chrbtom o drsný múr. Neďaleko nej zoskočila na zem postava. Vyrútila sa na ňu. Zahnela sa a udrela nepriateľa rukoväťou dýky.

Neznámy zreval a oboma rukami si chytil tvár. Nečakala, kým sa spamätá. Z celej sily ho kopla do rozkroku, až ho od bolesti prehlo, vykrikol piskľavým hlasom a klesol na zem. Pre istotu mu uštedrila ešte jeden poriadny kopanec, potom ho prevalila na brucho. Chudé ruky mu vykrútila a zviazala opaskom z vlastných nohavíc. Strhla mu šatku z krku a ako sa dalo, napchala mu ju do úst. Prevrátila ho na chrbát a obkročmo mu prisadla brucho. Až potom sa mu prizrela.

Zo skrvavenej tváre na ňu pozerali prestrašené, zaslzené oči sotva pätnásťročného chlapca. Chrčal do šatky, v nosných dierkach mu bublala krv, dusila ho v krku. Chvíľu na neho prekvapene pozerala.

„Bolo ti treba pridávať sa k povstalcom?!“ zahriakla ho namiesto ospravedlnenia a mala chuť vyfackať ho za to, že bol ešte iba chlapcom. „Stráži tu s tebou ešte niekto?“

Pokrútil hlavou a niečo nezrozumiteľne huhňal.

„Vezmem si tvoje gate a čižmy, rozumel si mi? Ani sa nepohni, lebo ti, prisahám, ešte niečo odľaklím!“ zasipela mu do tváre, hroziac mu nožom.

So zdesením v očiach jej zopárkrát prikývol.

Znovu ho prevrátila, stiahla mu čižmy aj pastierske nohavice, spevnené po celej dĺžke vo švíkoch kovovými cvokmi.

„Moje si môžeš nechať,“ zašomrala a prikryla mu obnažený zadok súkennými nohavicami. Zrakom zavadila o sombrero ležiace na zemi. Bez opýtania si ho privlastnila. Chlapec medzitým niečo vytrvalo huhňal, mykal hlavou aj rukami a kopal nohami.

„Adios!“ zašomrala. Odviazala jedného z koní, upokojujúco ho potľapkala po pysku, vyhupla sa na jeho neosedlaný chrbát a len čo sa dostala za bránu misie, mocnými štuchancami do slabín pohnala koňa do cvalu.

Po chvíli sa v diaľke za jej chrbtom ozvala streľba. Nemala sa za čím obzerať. Vraník pod jej vytrvalým poháňaním zrýchlil do šialeného trysku. Nedbala na bolesť v doráňanom lone. Chcela čo najskôr d'aleko utiecť od miesta, kde prišla ku krajanom s toľkou nádejou a slepou vierou o pomoc. Ešte odhodlanejšie si zaumienila ísť za tým, kvôli čomu opustila svojich blízkych. Horšia než potupa dnešnej noci môže byť už iba smrť, pomyslela si trpkو a nahlas sa rozplakala. Úľava, ktorá sa konečne dostavila, jej uvoľnila stiahnuté hrdlo a do ticha sa z neho predral prenikavý žalostný výkrik.

Utekaj, Mercedes! Bež! Rýchlo, rýchlo! Počula volať niečí nástojčivý hlas vo svojej mysli.

Malý Jim už nechcel byť štvancom. Kvôli tomu bol ochotný uveriť hocičomu. Do rána sa mu snívало, že nájde

poklad. Hoci mal doteraz šťastie, zlato, ktoré naryžoval, malo byť oproti nemu iba nepatrnou odrobinkou. Sen prebudil jeho poverčivosť. Nocoval v Malom kaňone a ráno mu pohľad zablúdil k jaskyniam nad hlavou. Po celý čas, ktorý trávil v Huachuca horách, si uvedomoval ich existenciu. Nikdy mu ani len nenapadlo, aby tam hore niečo hľadal. Ale skutočnosť, že dnes mu jaskyne pripomínali obrovské oči, vábiace ho pohľadom do svojich zákutí, považoval za vnuknutie vyššej moci. Krv sa mu rozprúdila nedočkavosťou.

O pol hodiny už so sebou vliekol všetko náčinie potrebné pre zlatokopa: kovovú panvicu, čakan, veľké sito, lopatku, metličku, prikrývku, lano aj vak s proviantom. Chcel sa v jaskyniach zdržať niekoľko dní. Uvedomil si, že sa ani nenajedol a hlad ho pomaly premieňal na zúrivého psa.

Odrazu mu úzky chodník zatarasil mladý Indián, takmer ešte chlapec. V dlani zvieral primitívny nôž, prebodával ho nenávisným pohľadom a niečo nezrozumiteľne hatlal. Malý Jim na neho chvíľu pozeral, sám prekvapený rovnako ako Indián. Potom sa zamračil. Nemal rád, keď sa jeho plánom niečo stavalo do cesty. Rýchlo zhodil všetok náklad a bez zaváhania odistil zbraň. V chlapcovom pohľade na okamih zbadal ten istý výraz, aký nedávno uvidel v očiach svojho grošovaného koňa, keď ho krátko pred smrťou pohládzal po pysku. Mal ho rád, ale kôň bol starý, doslúžil. Zlatokop aj teraz urobil, čo považoval za nutné. Ibaže tentoraz ho súcit zd'aleka obišiel.

Ked' sa o niekoľko hodín vracal späť, bezduché telo prekročil bez toho, aby mu venoval pozornosť. Eufória z objavu v jaskyniach mu zatemnila myseľ, dajúc jeho nohám krídla. Necítil nič okrem istoty, že urobil dobre, keď uveril svojmu snu...

2.

S m r ť M a l é h o J i m a

(Los Nogales, Gadsdenovo územie)

Jún 1860

Hostinský sa vracal k barovému pultu. Chvíľu sa venoval cestujúcim z dostavníka, ktorí nedávno narušili letargiu v hostinci. Obyvatelia Nogalesu vždy so záujmom čakali, koho privezie konský záprah. Atmosféra sa však rýchlo vrátila do normálu, keďže sa ich príchodom nestalo nič, kvôli čomu by štamgasti mali cudzincom venovať viac pozornosti, než svojim pohárom.

Pestrofarebný záves na dverách sa odhrnul a dovnútra vošiel malý chlapík, zaprášený od hlavy až po päty. Zložil si z hlavy širák a na celý hostinec prenikavo zaškrečal: „Hej, Pedro, nalej starému psovi, nech si prepláchnie hrdlo!“

Vrátil sa Malý Jim. Patril k húževnatým zlatokopom, ktorí sa vytrvalo plahočili pustatinami. Máčali si končatiny v studených vodách, dlhé týždne prežívali vďaka fazuli a plesnivému chlebu – iba kvôli okamihu, keď ich oči zabolí vytúžený záblesk na dne panvice. Mnohí aj do týchto končín prišli s vidinou zbohatnutia. Rozliezali sa ako nákaza po celej Kalifornii a Novom Mexiku. Opustili svoje

rodiny, živobytia, prešli stovky míľ za neistou nádejou. Tí, čo mali šťastie, tu už dávno neboli. Tí zbabelí už len čakali na zlatokopov návrat, aby sa potvrdila ich krčmová teória, že v Huachuca nie je zlato, ktoré by stálo za námahu. Ale Malý Jim im zakaždým zobral ilúzie.

Aj teraz tu sedeli. So zatajeným dychom a natiahnutými krkmi sledovali, ako hrčovitými prstami položil na pult žlté zrnko. Niektorí sa priplichtili ako psy, poklepávali ho po chrbte na privítanie – poniektorí aj úprimne.

„Nalej všetkým ako vždy!“ rozkázal Pedrovi. „Nesklamem kamarátov, dnes si opäť vypijú na moje zdravie!“

„Vidím, že šťastie bolo opäť tvojím sprievodcom,“ usmial sa hostinský a ligotavé zrnko schoval v záhybe zástery.

Zlatokop dopil ďalšiu pintu piva, spokojne zamľaskal a schuti si zopárkrát odrgol.

„Starosta je doma?“ spýtal sa, keď si spakruky utieral ústa.

Hostinský prikývol a potlačil nutkanie na ďalšiu otázku rovnako ako potrebu informovať Malého Jima, že starosta nie je v týchto dňoch sám. Už tri dni sa mu v dome rozvaľuje neznámy Mexičan, akýsi José Ramirez. Nenaznačil mu, že aj ten tu sedí pri pohárikú guarapa. Ani nemohol, pretože Mexičan nespustil oči zo zlatokopa odvtedy, ako vstúpil do lokálu. A tak Malý Jim ukázal chrbát všetkým prekvapeným kamarátom, ktorí – ako inokedy – čakali na jeho bohaté zážitky, a odišiel z krčmy.

V najvzdialenejšom kúte zadymeného hostinca sedel pri stole čudný starý muž. Starec vyzeral ako belošká napodobenina Indiána. Po odchode zlatokopa sa odlepil z lavice a jeho kostnatá postava v ošúchanom kabáte sa pretisla pomedzi stoly k východu.

Malý Jim rezko vykračoval po ceste smerom k príbytku starostu. Nohy mu poháňalo vedomie, že konečne zmizne z tohto miesta, čo sa mu na viac ako rok stalo väzením. Ale za chyby sa platí, tak je to odjakživa. Jeho banda sa živila vykrádaním bánk na stredo západe. Čoskoro sa preto stali lákavou korisťou pre lovcov odmien. Lenže v bande došlo k šarvátkam a Malý Jim zapustil korene v neznámom Nogalese, domnievajúc sa, že sa medzi toľkými Mexičanmi stratí. Zmýlil sa. Starosta Heredia si za svoje mlčanie nechal štedro platiť. A tak sa predchádzajúci rok zlatokopa zmenil na usilovnú snahu o vykúpenie.

Mocne zabúchal na dvere. Otvorila mu škaredá babizňa a voviedla ho do priestrannej miestnosti. Cez nezastreté okná prúdil dovnútra vánok a prinášal osvieženie nastávajúcej noci. O masívny stôl sa opieral statný, asi päťdesiatročný Mexičan. Biela košeľ a so širokými rukávmi mu zakrývala brucho a siahala do pol stehien.

„*Dios mío*, Malý Jim!“ zahučal prekvapene a ponúkol zlatokopovi miesto na sedenie. Hneď na to pokynul babizni, aby odišla. Jej nohy zacupkali po kamennej dlažbe.

Malý Jim čosi nezrozumiteľne zamumlal – pozdrav mu očividne uviazol v krku ako kosť z ryby. Na okamih zaváhal, napokon prijal miesto aj pohár vody a hltavo sa napil.

„Stalo sa niečo, že si sa za mnou tak ponáhlal?“ vyzvedal starosta.

Hrdlo zlatokopa sa ešte viac stiahlo, svoju odvahu očividne nechal stáť pred domom. Pohniezdil sa a nepokojne pozrel smerom k dverám.

„To je len Carlita! Je príliš hluchá, aby niečo počula, a príliš sprostá, aby tomu rozumela,“ ubezpečoval ho starosta.

Malý Jim vybral z vnútorného vrecka kabáta malú fľaštičku a opatrne ju položil na stôl.

Starosta po nej hneď chňapol.

„*Por Dios!*“ vydýchol blažene a oči mu zažiarili zlatým odleskom. „To je všetko, viac už nemáš?“ vyzvedal bez náznaku vďaky, pripomínajúc mužovi pred ním: „Je len otázkou času, kedy sa tu usadí šerif z Tucsonu. Ešte budeš potrebovať veľa takýchto fľaštičiek!“

Malý Jim ho nemal rád. Ani jeho podpichovanie či nenásytnú chamtivosť. Potlačil nutkanie skríknúť: *kedy už budeš mať dosť?!*, aj chuť rozbiť mu mäsité ústa.

„Tentoraz som našiel niečo výnimočné,“ zamrmlal bez nálady. Mal už predávania sa plné zuby.

„Teda sem s tým!“ Starosta sa nedočkavo naklonil ponad stôl.

„Nie tak rýchlo, dohodneme sa inak.“

Mexičan sa vystrel, akoby ho niečo uštiplo do tučného zadku. „Čo znamenajú tieto reči?“

Malý Jim prepočul podráždenie v jeho hlase. „Našiel som...” hlas sa mu opäť zadrhol. „V živote som niečo také nevidel,” vysúkal napokon zo seba. „Ale viac ti poviem, až budem mať konečne odporúčanie k tvojim známym v Mexiku, ako sme sa dohodli.“ A čakal na reakciu. Starosta sa už rok iba vyhováral. Raz to bola občianska vojna, raz iné vzbury v Mexiku, stále mu čosi bránilo, aby stratil za neho u príbuzných slovo, dve. Malý Jim už nedbal na nepokoje, ani výhovorky.

„Tak čo si našiel, že si z toho taký vyjavený? Nemal si zase iba dajaké vidiny?“ zamračil sa starosta.

Tentoraz vyskočil zlatokop. Prudko pritom narazil do hrany stola. Bolest' a hnev mu vohnali krv do vyschnutých líc. Vybuchol: „Nemusel som sa vrátiť, ibaže kam by som šiel? Do Tucsonu, do Diega? Obesili by ma na prvý strom, ani do troch by som nenarátal! Aj v Mexiku budem len ďalší nenávidený *americano*.“

„*Calla!* Tíško!“ krotil ho starosta. „Pochop ma, Malý Jim...!“

„Ty ma skús pochopiť!“ prerušil ho zlatokop. „Ech, dopekla! Mal som si to ešte premyslieť!“ mávol znechutene rukou a znovu sa posadil.

„Pomôžem ti, ako som sľúbil.“ Heredia chlácholivo tlápal mäsitou dlaňou kostnaté plece zlatokopa, hoci sa od zvedavosti celý rozochvel. „Chod' sa vyspať, zajtra všetko preberieme!“

Malý Jim bol veľmi unavený. Vidina postele, v ktorej sa nenatiahol viac ako tri mesiace, a vypité pivo, čo mu kalilo myseľ, mu bránili v úsudku. Ľutoval už, že sem chodil. Vstal. „Zajtra ti prinesiem dôkaz, ktorý ťa presvedčí. Adios!“ zamrmľal roztrpčene a rýchlo opustil dom.

Hneval sa na seba, ale napokon strčil ruky do vreciek a vykročil pustou ulicou na opačný koniec Nogalesu. Len čo prekročil prah svojho domca, pustil starostu z hlavy. Zajtra bude premýšľať, až zajtra, dnes sa konečne poriadne vyspí...

Starosta uvoľnil dlažbový kameň vedľa kozuba a z malej priehlbiny vytiahol dva mešteký. Spokojne ich poťazkal v dlani a opatrne k nim pridal aj fľaštičku. Kameň vrátil späť a špáry starostlivo zatrel popolom. Na tvári mal spokojný úsmev. Čoskoro sa vráti do Mexika, kúpi si peknú usadlosť. Ak Malý Jim netáral, možno si kúpi aj niečo z panstva Carlosa Monteza! Až sa bál domyslieť, čo by to pre neho znamenalo!

Odrazu sa prudko rozleteli dvere, až sa strhol. Na prahu sa na špičkách a päťach provokačne húpal Mexičan, s palcami ležérne zastrčenými za širokým opaskom.

„*Dios!* José, vyľakal si ma!“ Hoci veľmi nerád, ponúkol návštevníkovi miesto na sedenie.

Mladý muž sa neunúval s pozdravom. V rohu miestnosti stála stolička s vysokým operadlom, zvalil sa na ňu a vyložil nohy na dosku stola, až mu zacinkali ostrohy na čižmách. Skríženými rukami zakryl krikľavý ornament na ko-

šeli, nezakryl však arogantný pohľad, prepichujúc ním starostu spod striešky klobúka.

Heredia ten pohľad neznášal. Ani ružovkastú jazvu, ktorá Josému ešte viac zdeformovala od prírody široký nos. Bolo ťažké odhadnúť myšlienky tohto nevyspytateľného muža. „Kde si sa túlal, amigo? Napiješ sa niečoho?“ vľúdne sa snažil prelomiť napäté ticho.

José sa zamračil. Nebol ničí priateľ. „V hostinci sa ubytovali akísi *americanos*. Majú namierené do Huachuca. Takí už len veľa nájdú!“ ohrnul nos. Odvtedy, čo Spojené štáty odkúpili od porazeného Mexika veľkú časť jeho severného územia, nebol jediným Mexičanom, koho dráždila americká dobyvačnosť.

„Bol by si prekvapený, koľko šťastia mávajú takíto *gambusinos!*“ mudroval starosta.

„Ako ten suchár, ktorý odtiaľto pred chvíľou odišiel?“

Heredia pozrel na Josého a zovrelo mu žalúdok. Vedel celkom presne, že pred ním nič neutají, aj keď sa ako bude snažiť. „Zase si počúval za dverami!“ zahriakol ho mrzuto a obočie sa mu naježilo. V nádeji, že mu niečo rozumné napadne, napil sa z pohára, aby získal čas. Mexičan zatiaľ na neho stále provokačne pozeral. „Dočerta s tebou! Načo sa pýtaš, keď vieš?“

„Nebolo dobre rozumieť,“ zaškeril sa José.

„Má u mňa dlžoby.“

„To nie je dôvod, ktorý sa nedá odložiť na zajtra.“

Starosta mlčal.

„O akom dôkaze hovoril?“ vyzvedal José.

„Neviem,“ mykol plecom naoko ľahostajne starosta. „Malý Jim si rád vymýšľa. Báchorkami kŕmi kde-koho. Všetci vieme, že po mesiacoch samoty je vždy tak trochu na rozum.“

„Čo ak našiel ten prekliaty Perezov poklad?“ José sa prudko narovnal, až kreslo pod jeho váhou zaprašťalo.

„Stále veríš na poklady?“ starostovi posmešne škľblo kútikom úst a tvár sa mu pretiahla do grimasy.

Josého nevraživý pohľad však schladil jeho snahu o žart. Ramirez pristúpil celkom blízko, zaprel sa mu pohľadom do tváre a prstom ho zopár razy dŕbol do hrude. „Domingo, nevrátil som sa, aby som márnil čas taľafatkami! Dostaň z toho suchára čo treba, lebo sa o to postarám sám! Rozumel si mi?“

Starosta cítil, ako mu po sluchách stekajú kvapky potu. Úprimne si želal, aby už Josého chrbát videl čo najďalej od svojho domu. Poznal ho už pätnásť rokov, ale nikdy netúžil po jeho spoločnosti. Bola neprijemná a otravná ako otlak na päte. Vzdychol si. „*Bien*, zajtra to zariadim.“

Nogales už spal hlbokým spánkom, len kdesi nablízku zakvílil pes a ďalší mu z opačného konca odpovedal. Vzduch voňal teplom a kvitnúcimi krami, ktoré lemovali cestu do mestečka. Na miesto, kde zo zeme trčali drevené kríže, došiel neznámy muž. Slabo zapískal a z tmy sa vynoril kôň. Jeho kroky tlmila tráva a sypký piesok. Neznámy ho potľapkal, napravil čabraku na jeho chrbte a bez väčšej námahy sa na ňu vyšvihol. Kôň zaffkal

a pokojným krokom sa vybral v ústrety horám Huachuca. Jazdec sa celkom spoľahol na inštinkt zvierat'a, ktoré poznalo cestu späť. V ruke zvieral ligotavý predmet, tvarom pripomínajúci veľkú čašu na víno.

V malej miestnosti napriek rannej hodine bolo už sparno, na zadusenie, hoci cez špinavý oblôčik sa dovnútra ešte nedostali lúče slnka. V nevetranej izbe sa pach potuchliny miešal s výparmi rozliatej pálenky, vytečenej z prevrátenej fľaše na stole. Veľký kozub, posteľ pod oknom, police s hrncami, nízka skriňa so zásuvkami – všetko pôsobilo, akoby už dávno nemalo svojho majiteľa.

Zaujatý zvláštnou činnosťou sa v miestnosti zdržiaval neduživý chlapík. Ohmatával telo, premeriaval jazvu na hrudi, dotýkal sa skrvavenej hlavy. Miestny obhliadač mŕtvol bez emócií pozeral do vyhasnutých očí Malého Jima, ktorý mu neraz zaplatil pohárik u Pedra. S úškrnom si ho zakaždým doberal, či si ho chce zlatokop pre istotu podplatiť.

Po chvíli sa narovnal, pretože začul čiesi kroky. Keď pozrel smerom k dverám, zbadal v nich stáť starostu ako vyjavene zíza na mŕtvolu.

Starosta opatrne podišiel bližšie, sňal si sombrero a dvakrát sa prežehnal. „*Por Dios!* Čo sa mu stalo, López?“ spýtal sa, keď s odporom odvrátil zrak od znetvorenej hlavy.

„Niektorému rozpáral brucho. Skonal neskoro v noci, seňor Heredia, chudák, pomaly už začína tuhnúť... Ktovie, čo za tým bolo. Pravú príčinu sa už asi nedozvieme,” poškrabal sa na brade prstami zababranými od zaschnutej krvi.

Starosta zmraštil tvár. „A čo tá oskalpovaná hlava?”

„Práve to ma mylí, seňor Heredia! Gringovia sa medzi sebou neskalpujú, pokiaľ viem, ibaže by to bol dajaký nový zvyk. Vrah to urobil precízne, azda aby nepoškodil tých zopár vlasov, ktoré nosil Malý Jim na hlave. Ale pozrite sa na toto,” López otočil hlavu zlatokopa, aby starosta lepšie videl. Ľavé ucho na nej chýbalo.

Heredia vyvalil oči.

Obhliadač na neho pozrel, narovnal sa a zamyslene si počúval bradu s tmavým strniskom. „Stále premýšľam, načo bol komu skalp aj ucho Malého Jima, a neviem sa zbaviť zvláštneho pocitu...” A pretože sa v úvahe zasekol, starosta ho posúril pohľadom, hoci začínal tušiť, kam mieri. „Myslím si, že to urobil nejaký Indián!”

Heredia splašol rukami. „Indiáni sa tu neukázali niekoľko rokov. Už len to by nám chýbalo, beztak je tu dosť kadejakej čvargy!”

Obhliadač ľahostajne mykol kostnatým plecom.

„A nič si tu nenašiel?” spýtal sa prísne starosta.

„Čo máte na mysli, seňor Heredia?” López naoko nechápal. Dobre vedel, že zlatokop niečo našiel, inak by sa nebol vrátil. Všimol si starostov pohľad, ktorým snoril

po miestnosti. Pristavil sa ním pri batožine s vecami, ledabolo rozhádzanými po posteli.

„Nič tam nie je, ani nikde inde,“ skonštatoval obhliadač. Aj jemu napadla tá istá myšlienka ako starostovi a prišla by na um bezpochyby každému, kto by sa teraz ocitol v príbytku mŕtveho.

Heredia zagánil. Nemal prečo neveriť Lópezovým slovám. Keby našiel hoci len malý kúsok zlata, dlho by to v mestečku neutajil. Tu vedeli všetci o sebe každú udalosť. López neopúšťal mesto, svoj nález by musel minúť iba tu. Pravda by rýchlo vyšla najavo. Stal by sa z neho zlodej a takých nemilosrdne vyhánali za mesto. Nestálo to za to.

Starosta ešte chvíľu bezradne pozeral na mŕtvolu. „Postaraj sa o toho nešťastníka! Vyber mu nejaké miesto a príd' si po odmenu!“ prikázal sklamane a ponáhlal sa z páchnucej miestnosti na čerstvý vzduch. S hlbokým výdychom ho opustili všetky smelé plány. Spolu s Malým Jimom mohol zahrabať aj svoju vysnívanú budúcnosť.

„Konečne, Domingo! Kde toľko trčíš?“ oboril sa na starostu José namiesto pozdravu, len čo prekročil prah svojho domu.

„A čože, vari som ti chýbal?“

„Ani trochu, ale zobudil ma ten *americano* z hostinca, pýtal sa na Malého Jima. Nevieš prečo?“

José sa náhle zarazil a nepokračoval v otázkach. Herediov skľúčený výzor neveštil nič dobré. Vytušil pravdu skôr, ako starosta otvoril ústa.

„Je mŕtvy. V noci ho ktosi zaklal ako prasa!” starosta sa skormútené posadil na lavicu.

„No doriti!“ José srdito kopol do hrubej nohy stola. „Mal tu nejakých nepriateľov?“

„To nebol nikto z miestnych,” starosta pozrel Josému do očí. Bolo jasné, že mu ešte nepovedal všetko. „Nieкто si odniesol jeho ucho, kožu z hlavy a ktovie, čo všetko ešte!”

Mexičan sa vystrel ako struna. „To urobil určite ten bastard!”

„O kom hovoríš?” nechápal starosta.

„Večer v hostinci sedel akýsi čudák. Zmizol z lokálu, len čo z neho zlatokop vytiahol päty.”

„U Pedra bol včera Indián?” zhíkol Heredia.

„Nie tak celkom,” zamrmal José a od premýšľania prižmúril oči.

Starosta opäť nerozumel, ale José mu nedoprial vysvetlenie. Zlostne tresol päťou do stola. „Všetko je tvoja vina, Domingo!”

„Ja môžem za to, že Malého Jima ktosi odkrágľoval?”

„Za to nie. Ale za to, že nič nemáme v hrsti. Nechal si ho odísť bez toho, aby ti povedal, kvôli čomu prišiel. Čo keby nás bol zaviedol k pokladu? Namiesto toho si môžeme teraz akurát tak laby lízať!” oboril sa na neho José. „Si obyčajný starý somár! Aj Perezovu dievku si odtiaľto nechal odísť! Prechádzala sa ti po meste ako lasica po kuríne a ty nič! Dopekla s tebou, Domingo!”

Josého nekontrolovaná rozladenosť prinútila starostu neoponovať, aj keď mal na jazyku zopár štipľavých

poznámok. Jeho zvedavosť však zvíťazila nad urážkami. „Môžeš mi konečne povedať, prečo si sa vrátil?”

José zamyslene pozrel na starostu. Zvalil sa do kresla. „Nalej niečo, nech sa mi lepšie hovorí!” šmaril po starostovi pohár.

Odporná pijavica! Vyslope mi všetku pálenku, vyžerie zásoby z komory a ja neuvidím od neho ani peso! Heredia v duchu hromžil, ale poslušol. Silné *guarapo* napokon zohrialo Josému hrdlo a rozviazalo doteraz neochotný jazyk

Heredia sa dlho do noci prevaľoval na lôžku. Teplo ho zadušalo a nedovolilo mu zaspať. Potil sa, obrovské brucho prevracal zo strany na stranu, hľadájúc vhodnú polohu na spánok, ktorý nie a nie prísť. Prikrývku napravil hádam už po stý raz a nasilu zatváral oči.

Teraz mu už bolo oveľa viac vecí jasnejších. Perezova dievka mala namierené do Williams Creeku. Josého sústavné vysedávanie u Pedra bolo nakoniec prospešné. Natrafil tam na zhovorčivého chlapíka zo severu. Šerifom v onom mestečku bol údajne muž, ktorému hovorili Rick, ale jeho celé meno bolo Patrick O'Riley – a to bola veľmi cenná informácia. Tento muž bol jedným z *gringov*, ktorí občas navštívili estanciu Grande plukovníka Monteza. Heredia sa na nich dobre pamätal. Napriek skutočnosti, že bol plukovník Američanom zviazaný, nezasvätil ich

do svojich plánov okolo Perezovho pokladu. *Hm, vyzerá to tak, že Perezova dievka bude odpoveďou ešte na mnohé otázky...*

Nespal hádam ani hodinu. V polospánku vnímal lomcovanie za plece a nadávky. Neochotne sa prinútil otvoriť oči, ktoré predtým tak dlho prehováral, aby sa zavreli. Chvíľu mu trvalo, než pochopil, kto sa nad ním skláňa. Horko-ťažko sa pozbieral z postele, a pokým Carlita chystala Josému proviant na cestu, vypočul si na svoju adresu nadávky na niekoľkoraké spôsoby.

O necelé dve hodiny už José zanechal za sebou posledné príbytky Nogalesu. Jeho kôň vykračoval suchou pahorkatou krajinou, doďaleka osvetľovanou pribúdajúcim mesiacom. Noc bola napriek denným horúčavám svieža a neobyčajne tichá. Ohrdol starú *camino* Real, spájajúcu bohaté mexické mestá s osadami v Kalifornii, založenými španielskymi conquistadormi pred viac ako sto rokmi. Celá oblasť od oceánu až sem patrila ku kolónii Nové Španielsko až do roku 1821, potom sa oficiálne stala súčasťou Mexickej republiky.

Mrzutosť ho ešte neprešla a samota mu vyhovovala. Premárnil deň vyspávaním opitosti. Snažil sa rozpomätať, čo všetko tomu somárovi Herediovi vytáral, ale pamäť ho neposlúchala. Za primerané odškodné považoval obsah vnútorného vrecka svojho kabáta. Uškrnul sa pri predstave na kyslú starostovu tvár. Vypátrať jeho skryšiu nebolo pre zvedavý Josého nos nič ťažké.

Zacmukal a popchol koňa do cvalu. Chcel prejsť čo najväčší kus cesty, pokým sa spoza kopcov nevyhupne pálivé slnko. Tma pomaly redla, viditeľnosť bola natoľko dobrá, že už rozoznal aj obrysy pohoria Santa Rita niekoľko míľ pred sebou.

Jeho hnedák odrazu hlasno zafňkal a vzoprel sa na zadné. José okamžite siahol po zbrani za opaskom.

„Nechaj ju na pokoji!“ zastavil jeho pohyb hlboký hlas z blízkeho krovia. Skôr, než stačil zareagovať, dva páry rúk ho bez varovania stiahli zo sedla. Razom sa ocitol tvárou na zemi. Potom mu kolenom ktosi pristúpil chrbát a bolestivo vykrútil predlaktia.

„Čo to doriti...!“ pokúsil sa o protest. Vzápätí dostal ranu do zátylku a stratil vedomie.

Keď sa prebral, oči mu rezalo ostré svetlo. Ležal na chrbte so zviazanými rukami, v hlave mu hučalo viac než z Herediovej pálenky, suchým ústam uľavil aspoň korenistou nadávkou.

„Ááá, vtáčik sa už prebral!“ začul neznámy hlas po pravej strane hlavy. Nedoviedel, komu patrí. Vzápätí sa nad ním sklonili dvaja mladí *americanos*, mohli mať niečo cez dvadsať rokov.

„Žiješ?“ spýtal sa jeden z nich.

José sa neponáhlal s odpoveďou. Spravidla bol na reči skúpy, zvlášť v situácii, aká bola táto.

„Kam máš namierené?“

Mladík však nedostal odpoveď. Dvaja neznámi preto začali medzi sebou polemizovať: „Asi sa toho veľa nedozvieme.“

„Možno mu nestojíme za vlúdne slovo.“

„A možno nám iba nerozumie.“

„Naopak, som presvedčený, že José nám rozumie až pridobre.“

Mexičan sa uprene zadíval na oboch cudzincov, ale ich tváre mu nič nehovorili. S týmito mužmi sa jakživ nestretol.

„Dost', chlapci! Posad'te ho!“ prikázal im hlboký hlas odkiaľsi zozadu a Josému sa odrazu v hlave rozjasnilo. Obracal ju, aby dovidel na muža, o ktorom si myslel, že ho už tak skoro nestretne.

Mladíci mu pomohli posadiť sa a ustúpili bokom. Pridal sa k nim o niečo starší muž, možno v Josého veku, ktorý doteraz neprehovoril. Potom sa nad Joséom vztýčila vysoká postava, oblečená v dlhom vyblednutom jelenicovom kabáte. Tvár jej tienil klobúk so širokou strieškou. Muž sa sklonil k zajatcovi a José mal po rokoch opäť možnosť pozrieť sa do nezvyčajných, takmer žltozelených očí Davea Bretnalla.

„José Ramirez! Dávno sme sa nevideli!“ oslovil ho muž prehnane prívetivo a pred nos mu provokačne otrčil fľaštičku s nuggetmi: „Porozprávaj mi o tomto, *amigo*!“